

There are no translations available.

Хайдар Косимов 07-уми март соли 1922 дар хочагии Севаҳши Чамоати дехоти «Тугай - Сарай»- и ноҳияи Октябри вилояти Сталинобод (ҳозира шаҳри Душанбе) дар оилаи колхозчӣ таваллуд шудааст. Хайдар Косимов фаъолияти кориашро соли 1938 ба сифати ҳисобчиӣ бригадаи тракторчиён дар МТС «Октябр-2» оғоз намудааст.

Баъди оғоз гардидани корҳои ободкорӣ

созандагӣ дар водии Вахш **Хайдар Косимов** бо аҳли оилашон ба ин минтақа муҳоҷир мешаванд ва то охири умраш дар ноҳияи Вахш, собик совхозии «Туркменистон» (айни замон Чамоати дехоти «Тоҷикобод»), деҳаи «Соҳтмон» зиндагӣ намудааст. Холо ҳам дар ин макон набеараю абераҳояшон истикомат доранд.

Соли 1941 дар собик Иттиҳоди Шӯравӣ Чанги Бузурги Ватанӣ оғоз гашт ва дар катори дигар меҳандӯстони диёр **Хайдар Косимови тоҷик** низ моҳи декабри соли 1941 ба Артиши Сурх шомил гашта ба ҷанг рафт. Дар моҳи сентябри соли 1943 фармондеҳии ротаи миномётӣ 229-и полки тирандозии фронти марказӣ ба Хайдар Косимов вогузор карда шуд. Хайдар Косимов дар яке аз муҳорибаҳои ҳуин, дар убур намудани дарёи «Припять» гасби майдони миномётҳо, анбори захиравии яроку аслиҳа ва несту нобуд кардани садҳо аскарони душман, қудратмандии худ ва аскарони шӯҷояшро нишон дод. Барои ҳасорату мардонагӣ нишон додан бар зидди фашистон ва роҳ қушодан ба Армияи Шӯравӣ ҷиҳати озод намудани шаҳру рустоҳо аз дасти истилогарони фашистӣ бо Фармони Президиуми Советии Олии СССР Хайдар Косимов ба унвони Олии Каҳрамони Иттиҳоди Шӯравӣ сарфароз гардонид шуд.

Дар Чанги Бузурги Ватанӣ 300 ҳазор нафар ҷавонписарону ҷавондухтарони тоҷик аз Тоҷикистон бо амри дил барои ҳифзи Ватан бар зидди фашизм сафарбар гардида буданд. Аз ин 92 ҳазор нафар аскарони тоҷик аз ҷанг барнагаштанд. Баҳри ба даст овардани ғалабаи оламшумул зиёда аз 60 ҳазор нафар ба гирифтани ордену медалҳои ҷангӣ шарафманд шуданд. Аз ҷумла 54 нафар ба унвони Олии Каҳрамони Иттиҳоди Шӯравӣ, 19 нафар бо ордени «Шараф» дарачаи 1,2 ва 3 ҷадрдонӣ карда шуданд. Аз рӯи маълумотҳои омӯрӣ Хайдар Косимов дар зиёда аз 1000 муҳорибаҳои ҳуини ЧБВ дар солҳои 1941-1945 ширкат варзидааст. Баъди итмони ҷанг соли 1946 Хайдар Косимов дар асоси фармон аз хизмати амалии ҳарбӣ озод шуда, ба рӯйхати афсарони эҳтиётӣ Қувваҳои Мусаллаҳи Иттиҳоди Шӯравӣ дохил шуд ва ба Ватан баргашт.

Хайдар Косимов дар корҳои гуногуни хоҷагии халқ фаъолона кор мекард. Дониши хубу маҳорати ташкилотчиӣ Хайдар Косимовро ба назар гирифта ӯро раиси ҷамоати деҳоти «Тоҷикобод» - и ноҳияи Вахш таъин карданд. Баъдан дар вазифаи муовини директори хоҷагии ҷорвопарварии ноҳияи мазкур кор кардаанд. Як панҷсола вакили Маҷлиси вакилони халқи ноҳияи Вахш буданд. Хайдар Косимов хангоми фаъолиятҳои дар мансабҳои давлатӣ, дар созандагӣ бунёдкорӣ диёрашон хизматҳои шоён намудааст.

Баъди пошхурдани Иттиҳоди Шӯравӣ солҳои 90-уми қарни гузашта саркардан ва аъзоӣ ташкилоти террористии собиқ Ҳизби нахзати ислом дастуру супоришҳои хоҷагони бурун марзашон дар Тоҷикистон оташи ҷанги таҳмиро дар минтақаҳо огоз намуданд. Огози алангаи оташи ҷанг аз совхозии «Туркменистон»-и ноҳияи Вахш сарчашма гирифт. Мардуми заҳматкаши кишвар аз тарси ҷанг барои ҳимояи ҷони худ ва наздикон тарқи ҷойи зист қарда, ба дигар ноҳияҳои нисбатан ором ғуреза шуданд. Оилаи кахрамон Хайдар Косимов низ бо мардуми деҳа ба ноҳияи Кумсангир (ҳоло Чайхун) омада, ба халқии ҳешу пайвандонашон пайвастанд. Соли нави мелодии 1993-ро Хайдар Косимов бо ҳамроҳии оила ва ҳешу пайвандонаш қайд намуданд. Охири моҳи январ рӯзона ғуруҳи яроқноки ношиноси ҷангҷӯ ба ҳонаи муаллим Каноатшо Абдуллоев, ки Хайдар Косимов дар он ҷо буд, даромада яку якбора бо садои баланд ба сари Хайдар Косимов дод зада, пеш даро ғуфтанду аз ҳона гирифта бурданах. Харҷанд, ки ӯ ҳудро ба онҳо муаррифӣ қарда бошад ҳам, онҳо ба мо шумо барин кахрамонҳо лозим ғуфта, ӯро бо даҳномҳои қабех ба мошин савор қарда, ба сӯи номаълум бурданд.

Ҳешу ҳамдиёрон, ёри дӯстон харҷанд минтақаҳои ноҳияро ҷустуҷӯ қарда бошанд ҳам, аз Хайдари кахрамон хабаре пайдо накарданд. Фасли зимистон гузашту баҳор омад ва овозае пахн шуд, ки ҳасади марде дар паҳлуи пули назди ПМК-22 пайдо гаштааст. Ин аввали моҳи март соли 1993 буд. Ҳешовандони марҳум дарҳол ба ҷойи таъиншуда омада диданд, ки ҳасад аллақай варон шуда буд. Танҳо аз либосҳои танах, ки доимо низомипӯш буданд ва аз рӯйи дигар нишонаҳоях ҳешовандонах шинохтанд, ки ӯ Хайдар Косимов - охири кахрамони зиндаи собиқ Иттиҳоди Шӯравӣ дар ЧБВ аст ва аз дасти насли фашистии нахзатӣ вахшиёна ба қатл расонида шудааст. Оне, ки барои ғасби душман ҷонбозиҳои кахрамонона қард, онҳо, ки барои насли ояндаи худ заминаи сулҳ офарид, номи тоҷикро шарафмандона боло бардошт. Ҳасади Хайдар Косимов дар маҷори деҳаи ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ Ҷамоати деҳоти «Панҷ»-и ноҳияи Чайхун ба ҳок супорида шуд. Хайдар Косимов он шабу рӯз ба синни 71-сола расида буданд. На даъвои вазифа дошт, на даъвои бойиғарӣ, ӯ танҳо қурбони бозиҳои сиёсӣ, қурбони муллоҳои ҷаласаводу мансабпарст, қурбони нахзатиҳои хунхор гашт. Баъдан маълум гашт, ки Хайдар Косимов аз дасти аъзои ТЭТ ХНИ, яке аз бераҳмтарин размандагони ин ниҳод Мустафо (бо лақаби Мустафои нахзатӣ), дар ҳатти сарҳади давлатӣ ба қатл расонида шудааст.

Имрӯз барои абадӣ гардонидани номи ин фарзади фарзонаи миллат-Хайдар Косимов, муассасаи тахсилоти миёнаи умумии №38-и ноҳияи Вахш ба номи ӯ гузошта шудааст. Дар арафаи 75-умин солгарди Галабаи ЧБВ бо дастгирии мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии ноҳияи Чайхун ва аз ҳисоби фаъолон ва Иттиҳодияи интернатсионалистони собикадори ноҳия бо сардории роҳбари он Александр Валентинович Моисеев дар назди оромгоҳи Кахрамони Иттиҳоди Шӯравӣ Хайдар Косимов лавҳаи ёдгории иштирокчии ЧБВ (солҳои 1941-1945) гузошта шуд.

Хушбахтона, имрӯз дар Ватани азизи мо сулҳу субот пойдор аст. Шахсиятхое мисли Хайдар Косимов, ки аз худ меҳандӯстӣ, фидокорӣ, мардонагӣ ва кавииродагӣ баҳри озоиштагии мардум, гулгулшукуфӣ диёри азизамон-Тоҷикистон нишон додаанд ҳаргиз аз хотирҳо фаромӯш намешавад. Имрӯз тамоми хурду бузурги кишвар ба ин марди бузург- Хайдар Косимов сари таъзим фуруд меоранд ва ўро ҳамеша ба некӣ ёд мекунанд.

А.Иброҳимзода, сармуҳаррири рӯзномаи «Чайхун»-и ноҳияи Чайхун.

М.Сиярзода, муовини сармуҳаррири рӯзномаи «Чайхун»-и ноҳияи Чайхун.